

Monasteria habentia redditus annuos super iuri-
bus regis, non possunt conuenire laicos rece-
ptores, regios conductores, vel alios collecto-
res super eisdem coram iudicibus Ecclesiasti-
cis, sed tantum coram secularibus sub penis
in legibus regis contentis. 16.1. & 2. & 3. an id
procedat in capellania, monasterio vel hospita-
li fundatis & erectis cum consensu & auctori-
tate Episcopi ex redditibus temporalibus. & n.6.
Moneta forera soluitur in signum dominicæ ab-
solutæ potestatis. 17.165
Monetas foreras non solvunt fidalgui Hispaniæ
17.168.
Moneta forera indicatua supremæ potestatis an
sit licita. 17.169
Mortuus proprius Greg. 14. de immunitate Ecclesia-
stica loquens, & in quibus casibus ea locum
non habeat litera refertur, & intellectus litera-
lis & proprius assignatur. 1.36
Mulier & rusticus non excusantur in his, quæ ad
rigorem iuris conseruandum sunt introducta,
vel, quæ concernunt formam actus, sed formam
generaliter traditam debent obseruare.
32.2. scus in minore. vt ibid. 8
Mulieri & rustico non fauetur, nisi in casibus à
iure expressis. 32. 8. & quid de iure Regio. ibi-
dem 9.
Mulier & rusticus non iuuantur in his, quæ sunt
introducæ ad rigorem iuris conseruandum,
vel pro forma actus, siue potuerint consulerè
peritiores siue non. ibid. 11
Mutare consilium nemo potest in alterius iniu-
riam. 30.38

N

Natus in dubio nemo præsumitur ex infecta
radice, sed de proba ac ingenua. 14.3
Natura noua nomina quotidie edere properat. 14
n. 18.
Natura termini restrictiui hoc habet, vt sic excludat
ab ipso extranea, vt cuncta ad ipsum perti-
nentia includat. 15.22
Natura dictionis copulatiuæ est poni inter diuer-
sa, alias stat extensiuæ. 30.19
Negatione efficitur res dubia. 9.10
Nemini facit iniuriam, qui vitur iure suo. 34
n. 11.
Nihil tale propter aliud tale definit esse tale. 16
n. 116.
Nobilis non cogitur suscipere officium condu-
ctoris vel collectoris tributorum aliorumue iu-
rium regalium. 13.106
Nobilis conductor extra causam fiscalem vel
exercens mercantiam non debet pro eo incar-
cerari. ibid. 107
Nobilitas, hoc est, la Hidalguia de España, quibus
modis probetur. 14. per totam
Nobilis nemo præsumitur sed potius plebeius, nisi
probetur magnas. ibid. 4
Nobilitas primo probatur iure communi per re-
putationem. 14. 6. quæ requirantur ad hoc,
n. 51.
Nobilitatem ad probandam est magis necessarius
articulus do reputatione & communi opinione
quam dicere, quod sit ex tali nobili domo. ibi-
dem 8.
& reputatio atque communis opinio in hoc
debet esse immemorialis, ibid. 9
Nobilitas nihil aliud est, quam qualitas illata

per principem, qua quis vltra honestos plebe-
ios acceptus ostenditur. 14. 11
Nobilis vt quis dicatur, requiritur quod à factu-
to sit nobilis. ibid. 12
Nobilitatem ad probandam articulus debet con-
cludere, vt hic: nempe de actu positiuo & di-
stinctiuo nobilitatis à plebeis. ibid. 13
Nobilem non probat sola fama, æstimatio aut re-
putatio, sed actus, qui vulgo reputantur actus
nobilitatis & non plebeiorum id faciunt. ibi-
dem 15.
Sed hoc procedit vbi sunt actus positiuo & di-
stinctiuo, scus vbi nulli existunt. vt in n. 15.
cum sequent.
Nobilitas non est qualitas naturalis sed fantastica
non substantia se attributum accidentale, va-
riabile, quia nec habetur in corpore, neque
in parte corporis sensitua. ibid. 16
Nobilis familia non amittit suam præfam nobili-
tatem ob hoc solum quod degeret in hoc loco
exempto, vel inter alios forte nobiles. ibi-
dem 24.
Nobilitas probatur per præscriptionem imme-
morialem. ibid. 25
Nobilitas quanto antiquior, tanto nobilior, per-
fectior & honoratior. ibid. 26
Nobilitas iure nostro Regio, quomodo & quan-
to tempore probetur. ibid. 27. & 29
Nobilitas localis quomodo probetur & vnus ca-
sus huiuscemodi reperitur iure Regio ibi-
dem 28.
Nobilitas quomodo probetur in locis, vbi nul-
li sunt actus positiuo distinctiuo. ibid. 29
Nobilitas possidet in semetipsa sicut & libertas
ibid. 37.
Nobiles & ignobiles, quantum in locis liberis non
soluendo nec in se distinguendo visibiliter vi-
deantur vnitæ & similes, non tamen ita vnitæ
sunt, neque similes in omnibus & per omnia,
quin vterque status opinione & reputatione
distinguantur, & quin primariam ac primæuam
suam naturam retineat. ibid. 40
Nobilitatis obtinendæ ratio non solum, sed illius
quoque origo exquirenda est. ibid. 41
Nobilitas in familiis notorie nobilibus valde su-
perlatiue respectu aliarum à fortiori probatur
per reputationem & communem opinionem
immemorialem, etiam illis absit qualitas de
solar conocido. ibid. 33
Nobilitas an probetur per communem opinio-
nem & reputationem patris vel aui in locis
omnino liberis, vbi nulli actus distinctiuo ex-
sunt. ibid. 56
Nobiles exteri huius regni, veluti Genueses,
Mediolanenses, Florentini & alij, qui apud
nos negociantur, an gaudere debeant & pos-
sint nobilitate nostræ Hispaniæ ex nobilitate
iuris communis vel suæ patriæ, ardua que-
stio, in qua 9. conclus. constituit Ota. ex qui-
bus vnica resolutio ponitur, vt ibid. 84. cum
seq. & opinio Baecz refertur 91. nostra autem,
92. Praxis accepit vt nobiles exteri hoc proba-
to apud nos pro hidalguis pronuncientur. ibi-
dem 96.
Nobilis in vna prouincia, non est necessario ha-
bendus nobilis in alia. ibid. 85
Nobiles fere per totam Italiam non absolutè im-
munes sunt à contributionibus. ibid. 86
Nobiles en la mayor parte de Andaluzia, y en el E-
spinar, Belmonte, y en el castillo de Garcí Mun-
noz,

noz, y en otros lugares, pechan por fuero y costum-
bre. ibid. 87
Nobiles omnes genere, antiquitus in Hispania
tributa soluebant, hasta el tiempo del Conde don
Sancho de Castilla que los libero. ibid. 88
Nobiles genere de iure communi censum solue-
bant, & à muneribus patrimonialibus nemo
excusatur, vt hic. ibid. 89
Nobiles exteriori notorij per communem repu-
tationem & inconcussam famam atque opinio-
nem immemorialem, etiam vbi, & apud quos
aliqui actus distinctiuo positiuo non existunt,
sunt pronuntiandi apud nos nobiles. ibid. 97. &
quid de Mauris. ibid. n. 98
Nobiles descendentes à Iudæis per lineam mascu-
linam non sunt pronuntiandi nobiles: scus si
per lineam maternam tantum ab eis descendunt,
si clare testis de præd. macula ex parte matris
deponat. ibid. 99
Nobiles durante lite super sua nobilitate omnes
contribuere tenentur, sino fuerent notorios hysfal-
dalgo de solar conocido, o tuuieren exsecutorias vsa-
das y guardadas conforme a la ley real que desto
habla. ibid. 102
Nobiles notorij si incollecentur, an possit sus-
pendere peritorium & deducere possessorem,
petendo vt de eo summarie cognoscatur, & of-
ferendo probationem in continenti, vt spoliati
restituendi. ibid. n. 104. cum seqq. & n. 107. cum
seqq.
Agitur late de praxi contraria huius regni, &
n. 109
Exprimitur opinio auctoris, & praxis seruanda
in hac specie, quoties notorius nobilis offert
se in continenti hoc probare, ne durante
lite incollecentur. ibid. 111
Nobilis verbum quamuis sit latum & amplum
congruens multis qui non sunt de genere, pro-
prie tamen restringitur ad solos eos, qui de Du-
cum, Marchionum & Comitum genere pro-
cedunt, qui reputantur illustres. ibid. 113
Nobilitatis notorietas est fortior, quam præsum-
ptio ignobilitatis contraria. 14. 124
Nobilitas qualiter probetur hodie per II. huius re-
gni. 15. 2
Nobilis probata trium personarum possessione
non contribuendi durante lite non contribuet.
ibid. 32
Nobilitas procedit ex dominio & varonia, quod
homo in homines & fideles suos habet, etiam si
castrum vnum habeat cum territorio & iuris-
dictione. 16. 5
Nobilium appellatione Comites & Batones com-
prehenduntur, præterquam, vbi ageretur de
derogatione iurisdictionis laicorum etiam
nobilitum, facta à sede Apostolica, quia tunc,
&c. ibid. 7
Nobilis effectus ex acquisitione feudi, eam nobi-
litem perdit, si id feudum vendat, aut aliter
delinquat. ibid. 12
Nobiles nobiliter viuentes, qui acquisierunt à
plebeis res registratas, non debent pro eis con-
tribuere cum plebeis. ibid. 17
Nobiles Hispaniæ (hoc est, los hysfalagos,) vnde
suam originem ducant, & quate hoc nomine
appellentur. 13. per totam.
Nobilitatem Hispanicam diuersam fuisse & nunc
fore à nobilitate Italica, diuersasque habere le-
ges & qualitates. ibid. 18
Nobilis nobiliter viuens, eo quod sit rusticus &

proptiis manib. laborans, non amittit nobilita-
tem. ibid. 45
Nobiles sunt, qui etiam rus continuo habitant,
dummodo viles artes non exerceant. ibid. 48.
& n. 96
Nobilium præcipuum est, quod duo habeant do-
micilia, alterum in vrbe tempore hyemis, &
alterum rure tempore æstiuo. ibid. 49
Nobilitas maior est eorum, qui in ciuitate habi-
tant, & ideo sunt nobiles ciuitatis, quam habi-
tantium in comitatu. ibid. 50
Nobiles apud Gallos gentiles homines vulgo ap-
pellantur: ignobiles autem & plebei villani &
rustici. ibid. 52
Id quod in Italia est antiquissimum. ibid. 75
Nobilis ad hoc vt aliquis possit dici, requiritur,
quod sit nobilis natali. honore, luce conspi-
cuis & diues patrimonio. ibid. 74
Nobiles por ser pobres, no pobres, no por esso dexan de
ser hidalgos. ibid. 85. & 108
Nobilitas fidalgorum non habetur à persona fi-
dalgui sed à genere & à primo nobili nomina-
to & electione ad militiam, vel ex causa de qua
in l. 6. tit. 27. par. 2. & aliis legibus hic allegatis.
ibid. 86
Nobilitatis primæuus affectus deriuatur in des-
cendentes tanquam à fonte, & ille primus vi-
detur semper dare nobilitatem. ibid. 88
Nobilitas est à maioribus, nunquamque loco di-
moueri potest, ea vero quæ non est à maiori-
bus, non solo tantum patrio eminet, atque ex
sanguine provenit, sed etiam apud omnes ho-
mines splendorem retinet. ibid. 92
Nobilitas naturalis sanguinis nunquam mutatur
neque perditur. ibid. 93
Nobilitas à maioribus in posteros deriuatur, per-
sonam comitatur, & velut hæreditas in ipsos
descendit. ibid. 94
Nobilis vbiunque commoretur, siue in propria,
siue in aliena patria, gaudet sua nobilitate.
ibid. 95
Nobiles exercentes officium vile, artem mechani-
cam vel mercaturam, non amittunt priuilegia
nobilitatis & contrarium tenentes hic citati
non sunt audiendi. ibid. 97
Nobilis qui per alios vitur huiusmodi arte me-
chanica, vel officio vili, non amittit nobilita-
tem. ibid. 97
Nobiles etiam si artem aliquam exerceant mecha-
nicam, receptum est in Hispania, vt non con-
tribuunt. ibid. 98
Idem est, quoad materiam l. Regiæ de debitoribus
inope creditorum adiciendo agentis. ibidem
n. 99
Item censos quoad cætera priuilegia nobilita-
tis naturalis. ibid. 100
Nobiles conductor aut collector tributorum alio-
rumque iurium regalium, ob debitum huius-
modi capi debet. ibid. 101
Nobiles genere habentes simul omnimodam iu-
risdictionem in oppido, contribuere non tenentur
in oneribus patrimonialibus cum oppidanis,
eo quod sunt iudices ordinarij, qui ab
huiusmodi extraordinariis sunt immunes. 16
n. 19
Nobiles etiam iurisdictionem habentes, probata
nobilitate iuxta formam legum huius regni,
non contribuunt cum plebeis, nisi in his tan-
tum, in quibus alij nobiles contribuere tenentur,
à quibus nullus eximitur. ibid. 12
Nobiles

Index Rerum,

Nobiles à noscendo dicuntur veluti noscibiles, & sic nobilitas dicitur tanquam noscibilitas præceteris nota, clara, illustri, aperta, spectabilis, conspicua, vulgata atque hominum sermone celebrata, hinc fit, vt nobiles claros vocemus, ignobiles autem obscuros: & alia multa referuntur in proposito. *ibid.* 33

Nobilitas generalis vel alterius rei excellentia ac dignitas est inuenta apud nos ad similitudinem illius nobilitatis, quæ est apud Deum. *ibid.* 34

Nobilis apud nos est ille, quem Princeps vel sua gratia sibi gratum facit. *ibid.* 35

Nobilitas in genere à mundi origine ortum habuit, vt hic probatur. *ibid.* 36

Nobilitas de qua agimus hic, aliquando inceptit ex bello, scilicet literis, diuitiis vel aliunde. *ibid.* 37

Nobilitas quando fuerit introducta, & quibus de causis. *ibid.* 38

Nobiles domi, nobiles apud Latinos qui dicantur. *ibid.* 40

Nobiles origine, longa serie & prosapia prædecessorum suorum habent sua arma & insignia distincta & separata, nec vnus pareretur quod alter portaret arma sua, etiam si esset de familia, domo nomine, nisi cum quadam differentia, videlicet quod primogenitus familiæ suæ domus portet ea plana & integra sine aliqua distinctione, alij vero posteriores, quilibet cum quadam discrepantia. *ibid.* 42

Nobilium in generali mentione non veniunt illustres persone constituta in dignitate, quia ea, quæ sunt valde nobilitas, requirunt specialem mentionem. *ibid.* 52

La nobleza de las casas de Vizcaya, y de las de mu Montañas donde se recogieron los nobles Godos, y se defendieron de los Moros, quando se perdió España, es antiquissima y muy cierta, y solas conosci-dos de bisofaldgo notorios. *ibid.* 56

Nobleza no basta para dar el mayorazgo por via de pariente transfuersal, ni los vasallos anidos de quien no es Principe soberano, aunque es exempto de pechos entre los suyos. *ibid.* 90

Nobilis qui est, confert nobilitatem & noscibilitatem suæ domui, adeo vt ex dominorum suorum immemoriali nobilitate illa talis domus seruit in vim demonstratiuam & indicatiuam, nobilitatis in proprietate, quoad omnes posteros suos, qui de tali domo se legitime progenitos ostendant. *ibid.* 101

Nobleza sera tanto mas conocida y sera Caualleria del linage que tuuiere varonia, vassallage, torre, casa fuerte, o insignias en Montañas. *ibid.* 111

Nobilitas possessoria, an in dominio Vizcayæ probari possit, vbi nulli sunt actus possitui distinctiui. *ibid.* 17. per tot.

Nobilitas iure communi probatur per eos actus, qui faciunt veram distinctionem inter nobilem & plebeium. *ibid.* 5

Nobilitas provenit à Principe, & illi proprie dicuntur nobiles, qui fuerunt ab Imperatore nobilitati. *ibid.* 17. 132

Nobilis est, ille, quem lex aut Princeps appellat esse talem præcipue si sciens illius conditionem hoc fecerit. *ibid.* 133

Nobilis Hispanus in tota Hispania in regionibus Regi subditis, gaudere debet sua nobilitate, dum tamen in Hispania natus sit, vt latius *ibid.* 17. 139

Nobiles sunt pronuntiandi Hispani, quos constat

à nobilibus procreatos esse: *pero binioren stem-pre en lugares libres y sin distincion.* *ibid.* 17. 144

Nobilitas non nascitur in ictu oculi, nec æqualiter sed comparatiue ad alios ignobiles. *ibid.* 17. 145

Nobilitas Vizcaginorum antiquissima. *ibid.* 17. 148

Nobilitas gentis est esse indigenas, aut vetustissimos, aut primos duces illustres ac præclaros multos existisse. *ibid.* 17. 159

Nobilitas quomodo possit & debeat probari in locis omnino liberis, vbi nulli existunt actus possitui distinctiui. *ibid.* 17. 150

Nobilitas quæ provenit à maioribus, est vera nobilitas, perpetua & generalis, nunquamque loco dimouetur. *ibid.* 17. 191

Nobiles vbi sunt, ibi necessario regulariter positio ignobilitatis sequitur, non sequitur vero, ergo tributa persoluit qui sunt ignobiles. *ibid.* 17. 224

Nobleza induce vassallage, como venga por varonias, confirmacion e inuestidura del Principe. *ibid.* 17. 262

Nobiles non habent dignitatem publicam. *ibid.* 17. 265

Nobilitatem & immunitatem præcedens ratione alicuius priuilegij de quo non constat, id probat per tempus immemorabile possessionis vel quasi, & reputationis huiusmodi immunitatis & nobilitatis: si vero priuilegium minus validum producat, sufficit cum eo quadraginta anni possessionis & reputationis huiusmodi. *ibid.* 17. 304

Nobilitas in Vizcaya potest sufficienter & concludenter probari per reputationem immemorabilem. *ibid.* 17. 310

Nobilis contribuens, quanto tempore per contrarios actus amittat suam possessionem legitimam non soluendi tributa. *ibid.* 18. per tot.

Nobilis ad hoc, vt amittat suam nobilitatem, possessionemque legitimam quam antea habebat, non contribuendi 20. annis, necessario requiritur quod contribuere, neque sufficit 10. anni, vt contra Aencd. probat Ioan. Garc. quem sequor. *ibid.* 18. 4

Nobilis vere & realiter expressè agnoscens & soluens tributa, quando sibi & successoribus suis præiudicat. *ibid.* 18. 12

Nobilis, qui habet rem indicatam pro se in possessione nobilitatis, si postea conueniatur in proprietate, an releuetur ab onere probandi in ea, necne. *ibid.* 19. per totam. Sed n. 30. cum seqq. pars negatiua eligitur atque probatur.

Nobilis in possessione, si describitur cum cæteris plebeis, pendente lite, tenetur cum eis contribuere. *ibid.* 19. 10. & 13

Nobilitatis causæ descendentes ex priuilegio, vbi debeant tractari. *ibid.* 28. 24

Nobiles notorij de solar conocido, an vlllo tempore amittant hoc ius, quoad tributa & contributiones, vulgo *para pechar*, etiam si ipsi, vel eorum prædecessores contribuerint. *ibid.* 14. 140. & seq. Et quid si is, qui vult declarari nobilis in quaestione præmissa, simul cum patre, auo & proauo censum soluerit plebeium, & 142. an idem sit in nobili de exequutoria, de solar conocido, vel super nobilitate simpliciter in proprietate vel possessione.

Nobiles & ignobiles, quamuis in locis liberis non soluendo, nec in se distinguendo visibiliter videantur vniti & similes, non tamen ita vniti sunt, neque similes in omnibus & per omnia, quin veræque status opinione & reputatione distinguantur, & quin primatiam ac primæuam suam naturam retineat. *ibid.* 14. 40

& Verborum,

Los nombres, y sobrenombres, y armas, solo sirven de conocer, y diferenciarse los unos nombres y linages de los otros. *ibid.* 16. 105

El nombre que uno se pone, no le constituye su esencia. *ibid.* 106

Nomine hæc, *Hidalgo*, & *pechero* sunt ciuilia, sicut *libre* & *exempto*, sunt naturalia. *ibid.* 17. 6

Nomina Regum, Vrbiū, Populorum & Fluuiorum Cantabrie antiquissima. *ibid.* 17. 156

Nominatio omnis & reputatio realis constituit in quasi possessione talis iuris, si aliud non repugnat. *ibid.* 17. 304

Non entis & non apparentis nullæ sunt species, nec qualitates. *ibid.* 35. 10

Non probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse. *ibid.* 16. 94

Notabiles res non veniunt sub generalibus verbis, nec ea, quæ secundum verisimilitudinem exigunt specierum mentionem. *ibid.* 16. 53

Notificare facere sententiam parti, contra quam fertur, spectat ad alteram partem, in cuius fauorem lata est, ad hoc vt transeat in rem iudicatam. *ibid.* 37. 8

Notorietas omnis est omnium probationum superlatiua, & veluti scriptura, & sententia. *ibid.* 14. 52.

Notorius nobilis appellatur ille, qui per sententiam, quæ transit in rem iudicatam, declaratus est talis: ille etiam qui sine vlla populi retractione talis reputatur. *ibid.* 14. 101

Notorij nobiles si incolleuerint, an possint suspendere petitorium, & deducere possessorium, petendo vt de eo summarie cognoscatur, & offerendo probationem incontinenti, vt soluique restituendi. *ibid.* 14. 104. cum seqq. & num. 107. cum seqq.

Agitur late de praxi contraria huius Regni, & n. 109.

Exprimitur opinio auctoris & praxis seruanda in hac specie, quoties notorius nobilis offert se in continenti hoc probare nec durante lite incolleatur. *ibid.* n. 111

Notorius nobilis, de cuius nobilitate notoria dubitari non valet, licet non sit de solar conocido, comprehenditur in exceptione, l. 9. tit. 1. lib. 2. *Nou. Coll. Reg.* ac si esset de solar conocido. *ibid.* 14. 114. cum seqq.

Notorium illud est, quod sui notitiam omnibus exhibet. *ibid.* 116. & *ibid.* plus est esse, aliquid esse notorium, quam manifestum.

Notorium est in principio, & in fine, manifestum autem potest esse occultum in principio, quod fit manifestum in fine litis per probationes apertissimas. *ibid.* 117

Notoria possunt esse per signa quædam, quia sunt determinata significationis talia, quibus est datus certus modus significandi, vt hic. *ibid.* 14. 118

Notorium est perfecta noticia rerum visui subiacentium. *ibid.* 119

Notorietas nobilitatis est fortior, quam præsumptio ignobilitatis contraria. *ibid.* 124

Notorietas nunquam videtur exclusa per l. præcisam & strictam, generaliter & vniuersaliter loquentem. *ibid.* 15. 25

Notorium proponens, quomodo bene probet. *ibid.* 16. 132.

Notorium & cognitum dici potest illud, quod habet causam statim permanentem & inconculsam. *ibid.* 134

Notorium est illud, quod seipsum omnibus exhi-

bet, & dat vnicuique sui notitiam. *ibid.*

Notorium dicitur, quod iure communi vniuersalique prouincie est decusum ac reductum in corpore iuris. *ibid.* 17. 126

Notorium dicitur, quod constat ex tenore priuilegiorum. *ibid.* 17

Nonem dies à iure Regio concessi ad retractum iure sanguinis, currunt ignorantibus minoribus & absentibus. *ibid.* 22. 13

Nullus etiam nobilis iure communi excusatur à muneribus patrimonialibus. *ibid.* 16. 18

Nullitas aliqua etiam in incompetentia, vel defectu iurisdictionis aut notoriæ iniuritiæ, quæ ex actis resultet, vel alio modo proponi non potest aduersus sententiam Concilij vel Cancellariæ Regalis. *ibid.* 39. 38. 18

O

Obedientia, & vt tibi pareatur, est dignitas. *ibid.* 17. 263.

Obligatio Jandi est indiuidua. *ibid.* 30. 49

Obseruantia, praxis & stylus curiæ magnam vim habet in decidendis litibus, præcipue si non est contra ius, sed pro declaratione iuris dubij. *ibid.* 14. 71

Obseruantia præcedens in eodem casu maxime attendenda est, quando agitur de priuilegio vel alterius dubiæ dispositionis interpretatione. *ibid.* 76.

Obseruantia non tantum præcedens, sed multo magis subsequens multum prodest ad declarationem cuiuscunque dubiæ dispositionis. *ibid.* 77

Obseruantiam ad hanc declaratiuam non requiritur præscriptio, sed sufficit quod aliquibus vicibus ita fuerit obseruatum. *ibid.* 78

Occidens alium proditorie & per insidias, non gaudet immunitate Ecclesiæ. *ibid.* n. 5

Ottimiano Cesar Augusto vino en persona a España, a la guerra contra los Cantabros, conociendo sermas peligrosa que otras que se le ofrecieron, a las quales embio Capitanes. *ibid.* 17. 17

Officialis creatus ad beneplacitum, censetur perpetuus. *ibid.* 11. 2

Officialis ad libitum creatus, sine causa immutari non potest. *ibid.* 3

Officialis Episcopi ad suum beneplacitum constitutus, sine causa amoueri ab Episcopo non valet. *ibid.* 4. Quod si sit confirmatus à Papa, remoueri non potest per Episcopum. *ibid.* 9

Oficio de la casa del Rey, y Corte, y Chancillerias: y los officios de las ciudades, villas y lugares que fueren dados por vida, no vacan por finamiento del Rey. *ibid.* 10.

Officium iudicis mercenarium deseruiens actioni extinguitur per sententiam, non vero officium nobile. *ibid.* 25. 10

Officium illud dicitur vile & infame, quod in loco reputatur esse tale. *ibid.* 14. 139

Officia nomina Regiæ Curie non vacant morte Principis, nec ad vitam officialium concessa. *ibid.* 11.

Officia concessa ad certos annos, durant vsque ad illud tempus. *ibid.* 13

Officia constitutorum ad vniuersitatem causarum, non expirant morte concedentis. *ibid.* 14.

Officia perpetua, quæ venduntur vel per renuntiationem conferuntur, non expirant morte concedentis. *ibid.* 16

Omnes

Index Rerum,

Omnes res considerari debent per substantiam, & non per accidentia. 14. 38
 Oppida & ciuitates Hispaniæ circa quæ possunt condere statuta, & an requiratur licentia vel confirmatio Regis. 23. 1. cum seqq.
 Opinio communis sequenda est in iudicando & consulendo, atque in foro animæ excusat, licet veritas aliter se habeat. 13. 32. Quod procedit præcipue in antiquis dubiis, in quibus DD. inter se dissentunt: quia tunc quæ plurimum opinio fuerit, inquitur ea est. 13. 33. & ab opinione communi & crebriori calculo recepta non est recedendum in iudicando, nec in consulendo. ib. 34.
 Quod procedit etiam si casus legis videatur in contrarium, & quomodo hoc intelligatur. ib. 35
 Opinionis communis auctoritas necessaria non est, cum casus legis, aut iusta aut vera ratio, aut consuetudinis interpretatio ad dubij decisionem præstant. ibid. 36
 Opinio nihil potest, quod habeat annullare concessionem quando Princeps facit actum ex certa scientia, vel ex plenitudine potestatis. 17. 40
Origen de solar conocido, de donde, y quando tuuo principio. 16. 54
Otalora opinio de nobilitate. 3. part. cap. 8. n. 7. declarat. 17. 223

P

PAcenses & Emeritensis in nostra Hispania ius Italicum habebant. 13. 5
 Paganus si in hostili loco deprehendantur, & illic decedant possunt quomodo velint testari. 17. 206
 Paria sunt non capere possessionem beneficij curati, vel stare per aliquem, quominus capiatur. 35. 4
 Paria sunt esse appellatam, vel esse intra tempus datum ad appellandum. 37. 9
 Paria sunt facere sine lege & contra legem. 3. 16. 147
 Pars vna populi potest se qualificare super aliam, ad distinguendam & inducendam suam nobilitatem. 17. 303
 Partes possunt sponte prorogare iurisdictionem iudicis non sui. 30. 44
 Pelagij Regis Hispaniæ historia narratur. 13. 20
Pelayo si no fue hermano de don Rodrigo, como no falta quien lo diga, a lo menos fue nieto del Rey Recisunno, segun Roman. ibid. 63. adonde se pone lo que en esto se deve tener.
 Pelagius fuit legitimus Rex Hispaniæ atque eius successores, qui omnes ab eo, vsque ad Regem nostrum per lineam rectam descendunt & iure sibi Principatum Hispaniæ vendicant. ibid. 64.
Pelayo que no fuesse Godo sino varon principal, natural de las Montanas de Cantabria, hijo del Duque de Cantabria, adonde hasta estos tiempos se ha conseruado la dependencia del linage y lengua des Patriarca Tubal, poblador primero de España, no han faltado autores grandes que lo a firmen. ibid. 67
Pelayo segun la comen de los historiadores de España, fue hijo primogenito de don Faniila Duque de Cantabria, de sangre Real de Godos. ibid. 62
Pelayo deciendo de los Reyes Godos de España por lineas rectas: y assi el Rey don Felipe nuestro señor, y sus descendientes vienen de los Reyes Godos de España. ibid. 69

Pelayo aunque fuesse de la sangre Real de los Godos, por parte de su padre fue natural Español, primero Rey de España, natural Español, que gano y cobro el Reyno de los Moros, que le tenían ocupado y usurpado. ibid. 71
 Pæna l. 10. tit. 1. lib. 4. Nou. Coll. Reg. an incurritur per solam citationem absque litis contestatione, si ante eam peniteat actorem, ad cuius instantiam fuit facta citatio. 30. per tot. 25. cum seqq. eligitur opinio affirmatiua.
 Pæna dist. l. 10. incurritur ex sola citatione, cum effectu facta absque litis contestatione. ibid. 3. & 4
 Pæna incurta per solam citationem, non est locus penitentiae vsque ad litis contestationem. 30. 28
 Pæna quando incurritur per solam citationem, & quando ad hoc requiratur litis contestatio, ita vt ante eam licita sit penitentia. ibid. 29. cum seqq.
 Pæna quando imponitur ipso facto, non est locus penitentiae. ibid. 36
 Pænalis stip. non vocandi alterum in iudicium, committitur per solam citationem. ibid. 7. & 8. & 9. quomodo hoc intelligatur.
 Pæna l. 10. tit. 1. lib. 4. Nou. Coll. Reg. non incurritur, quando laicus sponte comparet coram iudice Ecclesiastico vt ipse eum, & actorem amicabilem componat. 30. 43. & 45. limitatur quando præcessit citatio, licet reus sponte postea compareat non contradicendo, vt in 47
 Pæna dist. l. 10. tit. 1. lib. 4. Noua Collect. Reg. incurritur obligatis Clerico & laico in eodem instrumento, si laicus coram iudice Ecclesiastico conueniatur pro debiti solutione. ibid. 48
 Pænis legalibus licitum est desistere vsque ad sententiam. 30. 41. eiusque ratio assignatur. 42
 Pendente questione super immunitate, qui se præteadit immunem, debet interim per iudicem cogi ad soluendum ad instantiam communis, hoc est, Concilij. 14. 103
 Penitentia non admittitur in delictis, præterquam in scholastico accipiente pullos alienos, qui postea penitentia ductus restituit. 30. 42
 Penitentia non est locus, quando pæna incurta est per solam citationem, vsque ad litis contestationem. ibid. 28
 Penitentia non est locus, quando pæna imponitur ipso facto. ibid. 36
 Penitentia non est locus in casu l. 16. tit. 1. lib. 4. Nou. Collect. Reg. ibid. 39
 Penitentia locus est ad euadendam pænam in terminis leg. in crimin. Cod. de iurisd. omni. iudic. cum simi. ibid. 40
 Penitentia non liberatur qui tenetur actione personali ex delicto. ibid. 23
 Percutiens enormiter è loco immunitatis existentem extra Ecclesiam, non gaudet eius immunitate, nisi probet id se animo nocendi non fecisse. 1. 19
 Percutiens ex vno territorio existentem in alio territorio, potest ratione huius delicti in vtroque loco conueniri. ibid. 20
 Percutiens vel occidens ex vno territorio existentem in alio, sagitta emissa vel exoneratione archibus, potest puniri in vtroque territorio, & inter iudices vtriusque territorij erit locus prautioni. ibid. 21
 Percu

& Verborum,

Percutiens è loco profano existentem in Ecclesia sagitta, iaculo vel scilopo an immunitate Ecclesiæ gaudeat. 1. 23. & 29. cum seqq.
 Percutiens extra plateam eum, quem ab ea portauit, non punitur tanquam delinquens in platea. ibid. 22
 Percutiens aliquem proditorie, licet inde mors non sequatur, an gaudeat immunitate Ecclesiastica. & seq. 3. 7. 55
 Permissum ad tempus post tempus censetur prohibitum, & econtra. 34. 9
 Permutatores, vide Res permutata.
 Poni non potest quod non fuit, neque est: estque impossibile illud vel probare. 3. 14. 46
 Populi adherentes supremam potestatem post Deum non agnoscunt, sed tantum obseruant comiter. 17. 235
 Possessionis commodum est, vt transferat in alium onus probandi. 19. 2
 Possessio contra ius innata vera præsumptione alicuius tituli, licet clare non constet de qualitate tituli, sufficit ad repellendum proprietarium illius tituli, nisi clare probetur defectus tituli præsumpti. 19. 8. & 13
 Possessio nihil releuat contra eum, qui fundatam habet suam intentionem iure communi, quovsque versus titulum demonstratur, ex quo ipsa possessio sustineatur. 19. 11
 Possessio vel quasi, non releuat possessorem ab onere probandi exemptionem vel priuilegium. 19. 12
 Possessio sola nobilitatis, cum sententia executoriali lata simul super ea, cum aliquali præsumptione tituli, non sufficit ad obtinendum in proprietate. 19. 25. Et quid in hac refensetur Otalora, nempe, quod absoluator reus, ibid. 26. & tandem quod relinquatur arbitrio iudicum, vt ibid. 29
 Possessor bonæ fidei ad vtrumque habet actionem, & poterit vti iure retentionis in dictis bonis. 3. 8. 16
 Possessorium retinendæ, non datur contra eum, qui habet intentionem suam fundatam de iure communi, nisi ostendatur titulus. 3. 14. 63. Nec contra illum, qui habet intentionem suam fundatam in genere, ibid. sed non procedunt contra possessionem vel quasi immemoriam, vt n. 66. quando præsentatus non repugnat.
 Possessio immemorialis dominorum exigendi impositiones à suis vassallis, quoad proprietatem habetur loco tituli sufficientis, ibid. 68.
 Possessio omnis longa, vel quasi inducit præsumptionem tituli & priuilegij à Principe, etiam contra dispositionem iuris communis. ibid. 79
 Potentia & aptitudo, dummodo actus contrarius non interueniat, sufficit ad retinendum ius. 14. 45
 Publicatio processus vel traditio ipsius intimanda vel facienda est parti, ad hoc vt ex tunc incipiant currere quindeim dies iure Regio concessi ad petendam restitutionem in integrum aduersus omniam probationem. 33. 12. & 13
 Publicus latro immunitate Ecclesiæ non gaudet. 9. 4. n. 2
 Puella capta in vno territorio & in alio cognita, an in vtroque possit puniri delinquens. 1. 26
 Pupillus non dicitur intestatus decedere, cum sit intestabilis, vt in l. 5. q. 76. sed vide n. 3. Pupillus, aut minori non debent locupletari cum

aliena iactura.
 Purgatio mortæ non admittitur, vbi pæna committitur propter maleficium. 30. 25. & quid in pæna conuentionali in transactione apponitur. ibid. 26. 27. Purgatio mortæ non habet locum in pæna, cuius exsequutio sic à lege 30. 37
 Pragmatica Cordub. requirit longe maiorem probationem ad obtinendum in proprietate nobilitatis, quam in possessione. 19. 20. Pragmatica Cordub. non tollit probationem nobilitatis notoriæ per solar conocido, sed imo hæc est in nostra Hispania melior, præcipua, an certior probatio nobilitatis, quam alia, & hæc stante, alia non requiritur in proprietate nec in possessione, nec etiam aliquis actus distincti politius, vbi ipsi existunt. 15. 14
 Pragmatica Cordub. non tradit modum acquirendæ nobilitatis, sed eam probandi à maioribus in litigantem deriuatam. ibid. 16
 Praxis & stylas sine obseruantia Curie magnam vim habet in decidendis litibus præcipue si non est contra ius, sed pro declaratione iuris dubij. 16. 71
 Præfatio legis si sit generalis l. ipsa genericæ intelligenda est, quamuis in seqq. specificè disponat. 17. 91
 Præscriptio in scripturis publicis non incipit currere, nisi à lapsu diei solutionis. 35. 2. præscriptio introducta est ad præscribendum ali-quod ius formatum. ibid. 7
 Præscriptio iure exsequendi, an possit peti recognitio instrumenti, & an ea facta exsequi debeat, necne, 36. eligitur pars affirmatiua, n. 3. & an tunc debitor compellatur iurare & recognoscere, & alia vtilia in proposito. n. 5. 6. & 7
 Præscriptio aliquo iure vniuersali, non habet locum regula, quod præscriptio non extenditur in hoc casu alio in possessione non existente, illud ius ad omnes res & personas extenditur. 17. 235
 Præscriptio acquiritur ius priuato, siue illud trahatur ex publico, siue ex priuato: consuetudine vero acquiritur publico & non priuato, 18. 10. præscriptio non tollitur, nisi per contrariam præscriptionem. 18. 11
 Præsumptio allegati tit. inducit eisdem modis quibus præscriptio, nempe ex diuturna præstatione vsuratum præcipue probata immemoriam, etiam si sine allegatione tit. 14. 61
 Præsumitur pro indice tunc demum, cum ipse seruat debitum & legitimum ordinem & modum in procedendo: secus alias. 21. 13
 Pretium conuersum in vtilitatem Ecclesiæ est restituendum emptori id probanti, tam in casu l. 6. quam 7. & 10. hoc tit. 2. lib. 1. Nou. Coll. Reg. 8. 26
 Pretium iustum rei ad sciendum recurri debet ad communem æstimationem incolarum illius loci vbi venditur. 16. 136
 Prætor Papiæ potest cognoscere de causis cloacarum: etiam ad hinc super illis speciales iudices. 24. 2
 Princeps solet voluntariis accessionibus prouinciarum magnopere gratulari. 17. 295
 Princeps consuetudinem futuram tollere potest. 31. 3
 Princeps adeundus est directo pro declaratione priuilegij ab eo concessi. 28. 2. Sed hoc procedit, quoties de valore & intellectu priuilegij principaliter contenditur, si vero incidenter, iudex

Index Rerum,

inferior potest de hoc cognoscere. *ibid.*
 & 4. an hoc procedat etiam de iure Regio.
 Princeps Ecclesiasticus licet penam mortis non
 inferat per sententiam iudicalem, legem tamen
 condendo bene potest id facere. 7. 16
 Princeps in Francia non solet tollere officia, quae
 semel dedit, extra mortem, renuntiationem, vel
 delictum. 11. 6
 Princeps supremus solus potest dare plenam,
 completam & vniuersalem nobilitatem. 16.
 110
 Princeps quotiescunque confirmando potest dare
 & dando confirmare, simpliciter prouidendo
 facit vtrumque. 17. 48
 Principis intentio tunc dicitur fundari super nar-
 ratis, quando narrata habent se per modum
 causae ad id, quod in literis continetur, vel
 quando sunt necessaria, vel conferunt ad id,
 de quo agitur. 17. 67
 Principes nihil audiunt aut instruuntur, nisi valde
 elaboratum ac limitatum. 17. 180
 Principes Castellae nullam commutationem legi-
 bus & consuetudinibus Vizcayae inferre possunt,
 nisi ut hic. 17. 212
 Principium vel finis in fauorem rei attenditur,
 quod magis ipsi fauet. 17. 25
 Prior & Consules Burgenses an habeant iurisdi-
 ctionem accumulatae vel priuatae cum iudi-
 cibus ordinariis eiusdem ciuitatis. 24. per
 totam.
 Prior & Consules mercatorum Burg. an possint
 exsequi suas sententias, quae in rem iudicatam
 transferunt, an vero earum executio ad iudicem
 ordinarium ciuitatis spectet. 25. 1. cum seqq.
 Prior creditor hypothecarius, etiam priuatus,
 auocat pecuniam secundo creditori solutam, si
 ipsimet exstat incommixta: idem si esset con-
 sumpta mala fide. 10. 12. Idem, quando pecu-
 nia soluta non fuit creditori, sed eius pro-
 curatori, quae nondum reddita est domino,
ibid. 13. idem est in casu *leg. fin. §. Et si praefam.*
C. de iur. delib. ibid. 14. quid in creditoribus
 banchi. *ibid.* 15
 Priuilegij declarationem quis faciat. 28. per tot.
 Priuilegia confirmationis quid debeant continere.
 28. 11
*El priuilegio de donadio de heredad, o de otra cosa que
 el Rey da otro, no lo deve ninguno suzgar sino el
 mismo Rey que lo concede, o las que Reynaren
 despues del.* 28. 16
*De los priuilegios que son de confirmacion en forma
 comun pueden conserer y suzgar los iueces ordi-
 narios de las tierras donde fueren mostrados.*
ibid. 17
*De los priuilegios y carias foreras y de las otras gra-
 cias en que se da quitamiento de pecho, portazgo o
 otra cosa, si naciere contienda sobre ello, deuen
 suzgar los iueces ante quien parciereuen.* *ibid.* 18.
 & ratio differentiae inter supradicta ponitur.
ibid. 20
 Priuilegium datum ab Imperatore non subito,
 non potest postea sine eius consensu reuocari.
 5. 1
 Priuilegium eligendi iudicem miserabilibus per-
 sonis concessum, intelligitur, si iudex electus
 habet alias iurisdiictionem in conuentum, se-
 cus vero alias. 9. 13
 Priuilegia non faciendi non amittuntur nisi visu
 contrario. 14. 44
 Priuilegium vbi requiritur, quasi possessio non

sufficit. *ibid.* 55. & 65. limitatur in possessione
 immemoriali, ut *ibid.* 66
 Priuilegium debet regulari secundum petitionem
 & concessio dubia debet referri ad petitionem
 & secundum eam intelligi. 17. 44
 Priuilegiū Principis intelligitur & declaratur se-
 cundum petitionem partis impetrantis. *ibid.* 50
 Priuari quis non debet suo iure ignorans & abs-
 que culpa. 37. 12
 Probatio plena intentionis resultat ex pluribus
 praesumptionibus simul iunctis. 17. 286
 Probatio quando iure communi est fundata, inten-
 tio negantis incumbit aliud affirmanti. 19. 6
 Probationes omnes sunt arbitrariae. 12. 12
 Probatio illa dicitur sufficiens, quae iudicem ad
 credendum inducit. 13
 Probatio plena resultat in ciuilibus non solum
 ex pluribus imperfectis, sed etiam ex conie-
 cturis. 12. n...
*Prouança super laudina en qualquier materia que sea, ex-
 tonces e vislo verifiaarse, quando aliquid nulla
 inficiatione clari aut negari potest.* 14. 120
 Probationis sufficiens modus excludi non potest
 per l. vel statutum. 15. 27
 Probatio insufficientis non dicitur probatio esse.
 31. 6
 Procurator & fiscales quando possint alios accu-
 sare vel non. 21. 18
 Procuratoris contumacia an noceat domino.
 31. 12
 Procurator, filius vel seruus, quod teneantur pa-
 rare domino vel patri respectiue, quomodo
 intelligatur. 2. 18
 Proditor non gaudet immunitate Ecclesiae. 4. 8
 Proemium & praefatio consideranda sunt tan-
 quam id, propter quod sunt ceterae dispositio-
 nes, quae omnino sunt ad ipsum referenda, ne
 ab eo discrepent. 17. 89. Et quod colligitur
 ex praefationibus, dicitur expresse actum.
ibid. 90
 Prohibitus petere, an ex sola citatione delinquit.
ibid. 6
 Prohibitum ad tempus post tempus censetur per-
 missum & e contra. 34. 9
 Prohibitio alienationis domus maiorum semper
 videtur inducere tacitum fideicommissum in
 fauorem agnationis ex qualitate rei, etiam si
 ratio illa non exprimat. 17. 27
 Pro iudice praesumitur tunc demum, cum ipse
 seruauit debitum & legitimum ordinem & mo-
 dum in procedendo, secus alias. 21. 13
 Pronunciandum est secundum regulam, nisi con-
 trarium probetur. 4. 14
 Protrogatio termini compromissi debet partibus
 intimari. 37. 11
 Protestari de impedimento proficuum erit, quam-
 uis id non sit necessarium. 34. 30
 Protestatio nec est necessaria, vbi impedimentum
 procedit ad necessitate naturae, & quid si procedat
 ad voluntate & arbitrio alterius. *ibid.* 31
 Prouincia vnita alteri quibus ll. & consuetud.
 regatur. 7. 21
 Prouincia ita alteri vniri potest, ut vtrique suam
 naturam retineat. *ibid.* 216

Qualitas impertinens non impedit in legato
 contineri, quod alias reuera in eo veniebat,
 16. 117. & 17. 258

Quali

& Verborum.

Qualitas & circumstantia extrinseca non praesu-
 mitur, nisi probetur. 16. 111
 Qualitatum diuersitas non facit rem diuersam in
 specie, sed eadem est. 14. 39
 Quando praerogatiuum rerum Ecclesiae distractarum in
 specie non est conuersum in vilitatem Eccle-
 siae, potest ipsum repeti ab aconomo, admini-
 stratore vel praetolo vendente, Ecclesia reuendi-
 cante suas res sic distractas: hoc tamen pro-
 cedit, quando emptor fuit bonae fidei, vt in 7.
 Idem si male fidei, vt in 8. & 9. non tamen
 poterit emptor vti retentione rei Ecclesiae, pro
 pretio, vt in 6. 9. 8. 5
 Quando iure antiquo casus sunt aequiparari per
 modum regulae, lex noua loquens in vno, habet
 locum in altero, & quomodo hoc procedat.
 8. 14
 Quasi possessio non releuat ab onere probandi,
 quando eidem repugnat primaeus status natu-
 rae, nisi adiunetur praesumptio alicuius ti-
 li vel aequitatis. 14. 54. 61
 Quasi possessio in corporalibus releuat ab onere
 probandi. 19. 4
 Quasi possessio ingenuitatis vel libertatis releuat
 ab onere probandi.
 Quasi possessio non releuat ab onere probandi,
 quando primaeus status naturae repugnat ei-
 dem quasi possessioni. 19. 9
 Quasi possessio non releuat possessorem ab onere
 probandi exemptionem vel priuilegium. 19. 12
 Quasi possessio illius status, quem indicat praesens
 possessio, quando est talis, quae non potest
 haberi sine priuilegio, hoc est, titulo non
 releuat ab onere probandi. 19. 29
 Quererere adus eorum, quae sunt a tempore im-
 memoriali introducta, impossibile est. 14. 48
 Quasibile priuilegium est quasibile tempore im-
 memoriali. *ibid.* 57
 Quaestio iuris in causis spiritualibus & eis an-
 nexis, etiam inter laicos, non tantum principali-
 ter, sed nec etiam incidenter coram iudice se-
 culari agi potest. 26. 3
 Quae sunt diuersae rationis non possunt producere
 aliquam formam viuificae perfectionis. *ibi.* 118
 Quilibet naturalis praesumptio praesumitur esse
 bonus ex bonis & naturalibus principiis. 14. 2
 Quindecim dies post publicationem, intra quos
 debet peti in integrum restitutio aduersus
 omisam probationem, incipiunt currere sta-
 tim, quod publicatio testium fit. 33. 11. non
 tamen sufficit publicationem esse factam, sed
 requiritur parti esse intimatam, vel eidem
 in publicatione esse traditum processum. 26.
 12. & 13
 Quinque dies ad appellandum iure Regio concef-
 si currunt a die intimatationis sententiae §. 7. 6. ne-
 que sufficit notificatio domi facta ad hoc. *ibi.* 7

R

Raptores virginum an gaudeant immunitate
 Ecclesiarum, & per totam quaestionem eli-
 gitur pars negatiua communis. 5. 1
 Ratio differentiae ponitur inter res benedictas
 tantum Ecclesiae & res consecratas, quando ip-
 se alienantur respectu redditionis pretij, si ab
 Ecclesia repetantur, sed ex pluribus impugna-
 tur. 12. cum seqq. 8. 4
 Ratio differentiae inter decisionem text. in l. fin.
 §. si communi, de leg. C. & text. in l. si fundum,
 C. de euit. cum simi. 8. 18

Ratio l. quoties est generalis, extenditurque vltra
 casum. 11. 104
 Ratio finalis ac principaliter contemplata ad ali-
 quam dispositionem, non modo non restringitur
 ad casum decisum, verum etiam extenditur
 ad omnes illos casus, qui veniunt & insere-
 runtur sub sua ratione finali expressa. 17. 75;
 quod procedit, etiam si sequeretur legum cor-
 rectio. *ibid.* 76. & etiam in exorbitantibus.
ibid. 77
 Ratio expressa debet attendi tanquam virtus ani-
 malis ipsius l. & tanquam genus praedicans de
 suis singulis speciebus. 17. 78
 Ratio quando est expressa in dispositione, in ea
 comprehendi intelliguntur omnes casus, qui
 ipsi rationi conueniunt, non quidem per viam
 extensionis, sed sicut genus comprehendit suas
 species. 17. 80
 Rationem expressam si lex habeat, dicitur habere
 spiritum & animam patentem. Sicut enim ho-
 mo consistit ex anima & corpore, sic & lex
 siue statutum ex verbis & ratione: verba autem
 sunt sicut corpus & superficies, ratio vero
 sicut spiritus & anima: & virtus l. consistit in
 substantia rationis, maxime quando ratio est
 expressa. 17. 81
 Ratio se habet ad l. sicut anima ad corpus, & si-
 cut dicitur corpus ex dispositione animae, ita
 lex ex dispositione rationis. 17. 83
 Ratio legis vbiunque locum habet, ibi quoque
 & l. dispositio. *ibid.* 84
 Ratio generalis omnis ostendit euidenter, quid
 sit statuendum in ceteris casibus ex illamet &
 eadem causa & ratione dependentibus. 17. 92
 Ratio alicuius dispositionis nihil aliud est, quam
 ordo rerum ex causa illa gerendarum. 17.
 94
 Rationem per viam interpretatam scripturas:
 ratio enim non fallit neque fallitur. *ibid.*
 95
 Ratio quando est generalis & finalis, extendit &
 ampliat dictum speciale ad omnem casum, in
 quo militat eadem ratio. 18. 97
 Ratione etiam praesumpta & coniecturata quae-
 libet dispositio regularur. *ibid.* 98
 Ratio dicitur lex communis ad omnes casus, &
 non inspicitur, an in dispositione sit idem ca-
 sus vel non, sed tantum ratio consideratur, quia
 non sufficit diuersificari casus, nisi ratio diuer-
 sitatis reddatur. 17. 100
 Ratio legis quando est generalior & decisio par-
 ticularis, tunc ratio illa generalis pro ipsamet
 lege habetur, & decisio loco exempli est. 17.
 101. Quod procedit, etiam si sequeretur legum
 correctio & in exorbitantibus. *ibid.* 102
 Ratio generalis facit omnium praedictari veluti de
 ipsa lege. 17. 103
 Ratio legis expressa quando aliquem casum am-
 bit ac complectitur, proinde est, ac si ab ea
 fuisset expresse decisus. *ibid.* 104
 Ratio dispositio est ipsa dispositio; vel saltem
 potissima pars ipsius, veluti suus spiritus & sua
 anima. *ibid.* 105
 Ratio expressa in lege habetur pro ipsamet lege,
 adeo vt legis decisio loco exempli habeatur:
 sicque non ardet regulam, id est, illam ratio-
 nem generalem, quae pro regula habenda est.
 17. 11
 Ratio generalis expressa considerari debet, vt ge-
 nus & continens omnes species etiam diuersas
 sub illo genere. 17. 117
 Ratio

Ratio expressa & ad vnguem conueniens casui, de quo agitur, obseruanda est & secundum illam iudicandam. 17. 118
 Ratio expressa quando ad vnguem conuenit casui, de quo agitur dicitur esse casus legis. 17. 119
Rayz del infanzonazgo de Vizcaya no se puede vender libremente, sino con cierta solemnidad de pregonos y aforamiento, vt latius hic. 17. 269
La rayz del infanzonazgo de Vizcaya, nadie puede disponer por testamento, teniendo parientes tronqueros dentro del quarto grado, aunque sea en favor de causa pia, ibid. 271. & 273. quod hoc fuit necessarium illi prouinciae.
Rayz del Infanzonazgo de Vizcaya no puede ser confiscada, aunque sea por crimen laesa maiestatis diuine vel humanae. ibid. 270
El Rector de las prouincias de hidalgua, no asiente en la declaracion de los reynos esto de vengar quinientos sueldos. 16. 148
 Rectores ciuitatis, qui sunt iudices in causis appellationis, de quibus possunt cognoscere, hodie nouissime possunt exsequi suas sententias, si executionem iudici à quo non remisissent, 25. 5. Poterunt etiam de nullitate suae sententiae cognoscere simul cum ordinario, ibid. 6. & quid si executionem iudici à quo remisissent, ibid. 7
 Rectores ciuitatis id possunt facere intra terminum suae instantiae, in quo habent iurisdictionem, non vero eo elapso. ibid. 8. cum seqq.
 Rectorum instantia & iurisdictione in causis appellationum protogari non potest pacto partium, neque per restitutionem in integrum. ibid. 11
 Recognitio scripturae priuata à debitore facta retrahitur in praedictum recognoscens, non vero in praedictum tertij, & si aliorum creditorum. 35. 9
 Recognitio instrumenti an possit peti praescriptio iure exsequendi, & an ea facta exsequi debeat, necne, 36. per totam eligitur pars affirmatiua, 3. Idem dicendum est de debito etiam praescripto, vt compellatur debitor iurare ea cognoscere, vtum debeat debitum, nec ne. ibid. 5. imo & teneatur tunc, si ab eo petatur, cognoscere instrumentum, ad sciendum se iam soluisse, si ita res se habeat: quo adiecto recognitio sibi non nocebit, si ius executionum instrumenti publici praescriptum fuerit: secus si simpliciter constiterit. ibid. 6. & 7
 Recognitio instrumenti debiti iam praescripti non praedictat recognoscens. 36. 13
 Refertur communis opinio Doctorum tenentium raptores virginum gaudere immunitate Ecclesiarum, ipsaque defenditur ab impugnationibus Coenar. 5. 7
Refran comun, que los que vienen o deciden de los Godos, son muy indalgos, es muy verdadero, y se ha de tener por tal. 11. 43
 Regnum Hispaniae ante Pelagium vsque ad Roderici infelicis tempora electione priorum non successione constabat. n. 39
 Reges nostri Hispaniae an sint descendentes à Regibus Gothis nobilissimis. ibid. 62. cum seqq.
 Reges nostri Hispaniae descendunt à gloriosissimo Rege Gotha Reccaredo. ibid. 66
 Reges primi Gothorum ex gratiosa Honorij Imperatoris Hispani concessione Hispanias viriliter aggressi sunt. ibid. 72
 Reges Hispaniae quo iure patronatus ius Ecclesiarum Cathedralium sibi acquisuerunt. ibid. 72. in vers. cum autem.
 Regnum Castellae & Legionis continuatum fuit

ab Athanarico Rege vsque ad Regiam maiestatem Ferdinandi V. Hispaniarum Regis Catholici per lineam rectam eiusdem gentis siue sanguinis, absque alicuius extraneae familiae aut stirpis interpositione per 83. gradus, computando quemlibet Regem pro vno gradu. 13. 65
 Regnum vitium alteri, quibus legibus & consuetudinibus regatur. 17. 215
 Regnum est caput omnium primogeniorum Hispanorum ab eoque caetera primogenia tanquam à capite deriuantur. n. 36
 Regum 2. c. 24. sensus & intellectus. 17. 170
 Regula, generi per speciem, non procedit in iurisdictionibus fauore publico. 24. 6
Reyes de la sangre Real de los Godos ha auido en España 85. condaudo desde el primero, que fue Atanlfo, hasta nuestro señor el Rey don Felipe el segundo. 11
El Rey si haze a vno Duque, Conde, o Marques, y le da tierra con vasallos es visto darle exencion con nobleza, aunque alias el tal no sea hysodalgo, o sea espario, o descienda de espario. 16. 6
 Reiteratio & exactio poenae habet locum in poenalibus, stante clausula, toties quoties. 11
 Religiosi & clerici delinquentes confugiunt ad Ecclesiam, an debeant immunitate ipsius gaudere in casibus, in quibus laici ea gaudent, per totam quaest. vbi duae opiniones fundantur, affirmatiua vt verior iure approbatur. 3. 1. eaque limitatur quodam casu, vt in 2. Sed negatiua in praxi setuatur, ideo tenenda est, vt in 30. Sed haec praxis quantum ad iudicem Ecclesiasticum intelligenda est, secus quoad iudicem laicum, vt in 4
 Religiosi contenti pro debitis ciuilibus coram iudice ordinario Ecclesiastico, an possint declinare eius iurisdictionem & eligere consuetudinem, coram quo conueniantur. 10. 1. cum seqq. & 4. ponitur duplex praxis procedendi per ordinatum iudicem Ecclesiasticum, contra religiosos in praedicta specie.
 Relatum censetur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus, 17. 46
 Relatione pendente facta Principi, nihil est innovandum. 23. 4
 Relatum dicitur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus 15. 41
 Reputatio omnis & nominatio realis constituunt in quasi possessione talis iuris, si aliud non repugnat. 17. 304
 Reputatio & communis opinio ad probandum nobilitatem, debet esse immemorialis. 14. 9
 Requisita ad probationem tantum non vitiant dispositionem, si omittantur, si aliter de re illa constare possit. 15. 20
 Rescriptum recipit interpretationem, declarationem & supplementum à supplicatione. 17. 4
 Responso indefinita Principis debet adaptari ad petita, vt quod peritum est, videatur concessum vel denegatum. ibid. 43
 Res furtiua, vendita, vel alteri pignorat, reddi debet domino absque solutione pretij. 8. 29
 Restant eiusdem gentis siue sanguinis, absque alicuius extraneae familiae aut stirpis interpositione per 83. gradus, computando quemlibet Regem pro vno gradu. 13. 65
 Res vna ita potest vtrique alteri, vt vtraque retineat sua priuilegia suamque primaeum naturam. 14. 41
 Res veluti domus, &c. sepiissime accipiuntur pro personis, vt in exemplis hic positis. 14. 127
 Res

Res à persona non ex diuerso conditionem accipit. ibid. 129
 Res hominibus accedunt, non vero rebus homines & locus. 16. 98
 Referatio referat integrum ius, quod competeat, & alia in proposito. 16. n. ...
 Restitutio in integrum nunquam censetur exclusiua, nisi expresse excludatur. 32. 15
 Restitutio etiam concedenda est in causis summaris & breuioribus, quando breuissime definienda sunt. ibid. 17
 Restitutio in integrum minori an concedatur, &c. Vide litera Minor, &c.
 Restitua, verbum à iudice prolatum in sententia, plenam habet significationem, ita vt fructus quoque comprehendat. 38. 30
 Restituti termini natura hoc habet, vt sic excludat ab ipso extranea, vt cuncta ad ipsum pertinentia includat. 15. 22
 Reuocatio mandati assassini non sufficit, quod fiat re integra ad effugiendam poenam, c. 1. de homicid. lib. 6. in quo sunt duae opiniones contrariae: conciliantur tamen hic & n. 45. sed n. 46. additio adicitur. 7. 44
 Reus criminis laesa maiestatis non videtur gaudere immunitate Ecclesiae, sed contrarium. 17. 4. 9
 Reus etiam post litem contestatam potest suspendere petitorium ab actore deductum, proponendo possessorium recuperandae ratione spoliationis licet contestata contingenti, secus si spoliatio ante litem contestatam contigerit. 39. 26
 Reus conuentus coram iudice conservatore, si neget iniuriam notoriam, aut violentiam notoriam & manifestam à se commissam, potest iudex conservator recipere probationes, an factum illud sit notorium, vt sic videat, an sit sua iurisdictione. 9. 14
 Reus debet diffinitive absolui, non vero ab obseruatione iudicij, vbi vtraque parte praesente fuit assignatus terminus ad probandam, si actor non probauerit. 19. 27
 Rex, Imperator vel alius, qui ius habeat conferendae nobilitatis, si concesserit feuda Regalia, aut alia nobilia, ignobili cuiquam, quem scit esse ignobilem, ille eo ipso nobilitatem concedere videtur, secus si alius, cui id ius non sit, ea feuda concesserit. 16. 11
 Rex nunquam litigat sine possessione in his, quae sibi vt summo Regi conceduntur. 19. 17
 Rex potest ex gratia concedere secundam supplicationem, vbi ipsa alias locum non habet. 38. 25
Ricos homes en España quales se llamen. 16. 125. cum seqq.
Los ricos homes de España son de mayor qualidad, y se differencian de los hysodalgo notorios de solar conocido. ibid. 127
Ricos homes en Castilla, segun Iuan Garcia Gallego, se llaman los que tenian vasallos. ibid. 26
 Romani nullam Cantabrico idiomati commutationem inferre poterunt, licet apud victos omnes vna cum imperio linguam quoque suam inuenerint. 17. 160
 Romana sola ciuitas cuiusque Romani immunes & nobiles reputabantur, eo quod immunitatis ius primo Italicae prouinciae, velut proximiori & principaliori communicatum fuit, quae sola inter alias prouincias nobilis & immunis à

principio fuit, postea vero alia prouincia ciuitati Romanae subditae vel confederatae propter eam in Rempub. Roman. benemeritae confectae sunt id ius Italicum, hoc est, immunitatis. 13. 4
 Rusticus & mulier non excusantur in his, quae ad iuris rigorem conseruandum sunt introducta, vel quae concernunt formam adus, sed formam generaliter traditam teneant obseruari. 32. 2. siue poterint consulere petitores, siue non. ibid. 11
 Rustico & mulieri non fauetur, nisi in casibus à iure expressis, ibid. 8. & quid de iure Regio. 9
 Rusticorum maioris sigillatim hic referuntur. 15. 56
 Rupto testamento. Vide testam. rupto.

S

Sacrilegus dicitur violans immunitatem Ecclesiae. 1. 33
 Sacrilegus non gaudet immunitate Ecclesiae. ibid.
 Secundum regulam pronuntiandum est, nisi contrarium proberur. 4. 14
 Senatus non habet auctoritatem abrogandae aut condendae legis, 17. 231. sed recurrendum est ad assensum populi liberi, qui talem legem sibi est depactus. ibid. 134
El señor de vasallos que viene entre ellos en España, no puede ser empadronado por los vasallos. 99
Los señores de vasallos que antes no eran nobles, y por lo que por auerlos adquirido se hazen nobles, y por ello no pechan, no se podran llamar hysodalgo de solar conocido. ibid. 13
Los señores de Vizcaya no entraron dando o trocando, sino recibiendo ciertos dineros limitados, y la mitad de la rayz que tenian los hysodalgo. 17. 218
Los señores de Vizcaya y de la casa de Lara eran à par de Principes, y mucho mas que hidalgos. 11. 121
 Sententia lata contra leges expressas & manifestas iuris formam, est nulla, 17. 236. & notorietas erroris in proposito constat per facti euidenciam, etiam si in decreto vel sententia non fuerit expressus. ibid. 238
 Sententia absolutoria simpliciter lata diffinitiuam est, nec iterum de ea causa tractari potest. 19. 28
 Sententiae appellatione intelligitur de diffinitiuam. 38. 20
 Sententia tamen declaratoria assassini requiritur, per quam iudex pronuntiet eum esse assassinum. 17. 24
 Sermo simpliciter prolatus vltra primam vicem intelligitur, quando hoc constat ex mente diffinientis. 11. 29. item etiam, quando dispositio inducta per modum priuilegij intellecta de prima vice esset temporalis. ibid. 30
 Sermo qui sunt cum vulgari sermone prolati, debent interpretari secundum communem vsum loquendi, nisi praesens intentio quia tunc debent interpretari secundum aeternam literarum. 16. 82
 Seruus impignoratus non consequitur à suo domino eodemque debitore impignorante libertatem directe sibi legatam, quae tamen iure directo alioqui voluisset, nisi praesens intentio nis impedimentum subsuisset, sed obseruatur, quod dicitur. 17. 278
 Seruus.

Index Rerum,

Seruus arator vel filius quod teneantur pa-
trino vel patri respectu, quomodo in-
terrogatur. 2. 18
Seruus si pro libero se gerat bona fide, statim pri-
nat dominum possessione, & ista sua quasi pos-
sessio est habilis ad prescriptionem libertatis
longo tempore. 14. 23
Seruitus simpliciter constituta ne luminibus of-
ficiatur, intelligitur etiam de futuris luminibus. 31. 2
Sexaginta dies ad appellandum de nullitate con-
tra sententiam, à quo tempore currere inci-
pant. 37. per tot.
Sexaginta dies prædicti ad agendum de nullitate,
currunt à die intimationis sententiae. ibid. 5
Similitudo ad hoc fit bona, sufficit, quod exstet
in eo, ad quod fit comparatio, non enim neces-
se est, ut in tota ipsa re similitudo sit. 5. 6
Syndici ratione officij quando excusentur vel non
à condemnatione expensarum si in probatione
deficiant. 21. 16
Solar conocido de hidalgos, qual se diga, y que sea
necesario probar para ello, 16. per tot. & ibid. 2.
que no ay ley en Castilla que lo declare, & n. 3. que
sea casa de solar conocido, segun Ioan Garcia Gal-
lego, y alli en el n. 4. que ha de tener el solar.
Solar conocido ha de ser heredado por varonia, y no
comprado, aun que esto no es de mucha considera-
cion, como quieran que en la succession del Reyno se
admite hembra à falta de varon, conforme a la ley
2. tit. 15. part. 2. ibid. 14
Solario solaritas, penultima producta, significat
in alium edificare, & solarium Latini vocant
plana tecta. ibid. 41
Solar conocido donde tnen su origen. ibid. 54
Solar conocido y su terno esta materia de nobleza
puede ser en una de dos maneras, o de un terreno o
pedazo de tierra, o de sola una familia de notorios
hijosdalgo en la comarca de esta sito. 16. 31
Solar verdadero conocido, primeramente consiste en
el linage y en la familia antiguamente noble. 16.
100. ibid. 9
Solares verdaderos conocidos de hijosdalgo notorios
de España, y mas antiguos, ay y estan sin vas-
sallos en las montañas de Cantabria y Vizcaya.
14. 67
Solares estos tan antiguos y la descendencia de el-
los de los notorios hijosdalgo, se puede probar,
y basta la comun e inmemorial repuracion y suma
dello. ibid. 68
Solares conocidos, y casa de hijosdalgo se admiren,
alegan, y pruevan sus vasallos, conforme a la pra-
tica comun destes Reynos. ibid. 69
Solar conocido no se prueva solamente por aver sido al-
gunas casus habitadas por hijosdalgo de tiempo im-
memorial a esta parte. ibid. 123
Solar propriamente es un solar de casa antigua, aunque
no tenga vasallos. ibid. 120
Solar conocido de hijosdalgo notorios, es aquel que
se prueva que es terno y comunmente reputado
por tal en la prouancia y comarca do est. a sito,
y que dello es assi la publica voz y fama de tiem-
po inmemorial a esta parte sin contradicion alguna.
ibid. 129
Solar conocido de hijosdalgo notorios, non solum
probat, quando omnes de populo hoc
ficient, vel scire possunt, sed etiam quando
decem testes confirmantur hoc ita testantur.
ibid. 133
Solar conocido por solo serlo se es hijosdalgo. 17. 247

**El soldado puede desahar un Cavallo, o como lo
dezia Ioan Jacobo Tribulcio, Capitan General de
la Cavalleria de Rey Francisco de Francia.** 17.
248
Submittens se in vno appetere, in alio non vult ef-
se obligatus. 17. 21
Subrogatus sapit naturam subrogati. 24. 4
Substantia talis praesumitur, qualis est qualitas &
superficies: & tale praesumitur inuisibile esse,
quale visibile illud esse figuratur. 17. 167
Substantia non pericitur ex singularibus imper-
fectis discrepantibus. 11. 114
Succumbens in causis criminalibus an debeat in
expensis condemnari. 21. 9
Supplicatio secunda in quibus causis locum ha-
beat. 38. 1
Supplicatio secunda an locum habeat, quoties
acta in prima instantia coram iudice inferiori
fuerunt annullata apud Regiam Cancellariam,
& in ea causa duabus sententiis definitiuis de-
cisa contra appellentem. 38. per totam quest.
praecipue. 21. 22. & 24
Supplicatio secunda ad hoc, ut locum habeat peti-
torio in tribunali superiori producta, non debet
se referre ad aliud prius, actio tantum super eod-
dem negotio, petendo restitutionem, vel recla-
mationem, vel de nullitate agendo, &c.
38. 5
Supplicatio secunda non habet locum, quoties facta
prima petitione coram iudice inferiori ex
interlocutoria sententia appellatione causare
teneret in Consilio vel Cancellaria, ibique de-
cideret ex dicta prima petitione. ibid. 8
Supplicatio secunda locum non habet à sententia
lata per iudices supremos, quoties causa fuit
cepta coram inferiori & ibi contestata, & pos-
tea per privilegium fuit deducta ad Curiam,
&c. 38. 10
Supplicatio secunda locum non habet à sententia
dominorum de Consilio confirmatoria al-
terius sententiae de Alcalde de Corie, o de ra-
stro. ibid. 9
Supplicatio secunda, an locum habeat à sen-
tentiis latis super aliqua datione fructuum,
vel eius, quod interest, in quibus reus fuit
condemnatus per exequutoriam, 38. 26. cum
seqq.
Supplicationis in fauorem in dubio iudicandum
est, praecipue si constaret de notoria iniustitia
sententiae de reuisita, à qua secundo supplica-
tur. ibid. 14. & 15
Supplicatio secunda an habeat locum, vbi causa
non poterat tractari in prima instantia in Cu-
ria, si de facto ibi agatur, & retineatur atque
decidatur per secundam sententiam, ibid. 16.
Et quid si reus tunc declinauerit Curiae iurisdic-
tionem in prima instantia, & causam ad iudi-
cem inferiorem remitti petat. ibid. 17
Supplicationem secundam potest concedere Rex
ex gratia, vbi ipsa alias locum non habet.
38. 25
Scientia & patientia Principis vbicumque requi-
ritur, ad prescriptionem sufficit suorum offi-
cialium. 31. 9
Scientia & patientia Principis, an requiratur in
reputatione inmemoriali nobilitatis. 14. 30.
& 33. & 71
Scholares Salmantini continentur suos debiores
ciuiles coram suo conseruatore Apostolico
magistro scholarum. 19. 3
Scriptura

& Verborum,

Scriptura priuata recognita in iudicio, vel confes-
sio redacta in publicam formam vim exequu-
toriam habet, ac si à principio id factum fuisset.
35. 3
Et quomodo id intelligatur. n. 12
Scriptum dicitur, quod ex verbis & ratione colli-
gitur aut inferitur. 13. 109
Specialis derogatio constitutionum Conciliorum
requiritur. 17. 231
Status eius quod à nobis abire potest, accipitur
eo tempore, in quo est antequam abdicetur. 17.
277
Status determinationem vbi debemus, vterius
non est inuestiganda. 17. 4
Statutum praefigens formam & modum proban-
di nobilitatem confirmatum à Principe valet.
ibid. 4
Statutum vel lex prohibens fieri alienationem rerum
immobiliu in Ecclesiam vel piam cau-
sam an valeat. 17. 272
Statuta circa quae possint ciuitates & oppida His-
paniae condere, & an requiratur licentia vel
confirmatio Regis. 23. per totam.
Statuta ciuitatum vel oppidorum Hispaniae, confir-
mantur in Concilio supremo nostri Regis: &
si sunt noua, iubetur ad petitionem cuiuslibet
ne custodiantur, donec in Consilio Regio vi-
deantur & confirmetur. 23. 9
Statutum, etiam quod fit in praesentia Principis,
requirit confirmationem. ibid. 8
Statuta quaeunque ciuitatum & oppidorum confir-
mari debent à Rege nostro, alias nulla sunt,
& an interim seruari possint. 23. 10. 11. & 12.
cum seq.
Limitatur. n. 18
Statuta oppidorum particularium dominorum
sufficit, quod confirmetur per eos. ibid. 13
Statuta ciuitatis vel villae concernentia bonum
regimen ciuitatis super vniuersilibus & ad vi-
ctum spectantibus aliisque similibus negotiis,
non egent confirmatione Regia, maxime cum
periculum esset in mora petendi confirmatio-
nem. 23. 17. & 18
Statuta condita à castris vel villis confirmari pos-
sunt per Concilium cui subiacent. 23. 14
Statutum ciuitatis villae si non est confirmatum,
ad hoc ut obseruetur, requiritur quod vsu pro-
batum sit. 23. 19
Statutum Florentiae, quo datur iurisdicchio iudici
mercatorum in eorum causis, accumulatis
& non priuatiue eam dare intelligitur. q. 14.
n. 5
Statutum vel lex, quando se fundat in aliqua
qualitate, debet ante omnia de illa constare.
1. 4
Stipulatio poenalis non vocandi alterum in iudi-
cium, committitur per solam citationem. 30. 7
& n. 8. & 9. quomodo hoc intelligatur.

T

Tabelliones à domino creati ad suum bene-
placitum, sine causa amoueri non possunt.
11. 5
Tale conferret vnumquodque, quale denominatur
ab appellatiuis. 17. 302
Tempus æquiuale veritati. 16. 299
Tempus idem requiritur ad perdendum, quando
aliquid acquiritur consuetudinis, quod fuit ne-
cessarium ad acquirendum. 18. 2. & n. 6

Quod procedit, nisi res reducat. et contra-
riam consuetudinem ad ius comit. ibid.
n. 3
Sed contra. n. 5
Tempus datum in fauorem alicuius ad agendum
actum, non in odium alterius, currit ignoran-
tibus & impeditis. 22. 14
Tempus ad appellandum, vel de nullitate dicen-
dum, currit à tempore latae sententiae, quando
lata est in praesentia patris vel procuratoris. 37.
n. 14
Tempus 30. annor. iure communi concessum ad
agendum de nullitate contra sententiam, cur-
rebat ignorantibus. ibid. 15
Theorica absque praxi res inermis. 16. 74
Terminus 60. dierum concessus à lege Regia, ad
agendum de nullitate contra sententiam, à quo
tempore incipit currere. q. 37. per tot.
Testes duo singulares, de duabus confessionibus
extra iudicialibus diuersis loco & tempore
emissis, an sint coniungendi, vt plene probent.
q. 12. per tot.
Testes singulares non probant etiam secundum
ius diuinum. ibid. 4
Testes sufficit conuenire in vnum & eundem rei
finem, licet in aliis discrepent. ibid. 8
Testes singulares sufficiunt ad probandum quid
in genere, nempe haeresin, iurisdictionem,
vsuram, possessionem, famam, & similia. ibid.
n. 8
Sed in hoc sunt opiniones contrariae, & qua-
dam optima distinctio assignatur. ibid. 20
& 21
Testes singulares quando sufficiunt vel non, ad
probandum originem, vel vnam causam indu-
ctam per plures actus. ibid. 10
Testes duo singulares de duabus confessionibus
extra iudicialibus, diuersis loco & tempore emis-
sis, an sint coniungendi, vt plene probent,
. 12. per tot.
Testes non redduntur singulares ex diuersitate
temporis & loci, quando locus aut tempus non
sunt de substantia. ibid. 11
Testes recipi possunt in secunda instantia super
eisdem articulis, vel contrariis primae instan-
tiae, si tunc temporis non erant in patria, vel de
nouo nunc peruenerunt ad notitiam producen-
tis eos, praetio eius iuramento super hoc. 20.
n. 2
Text. in l. fin. §. fin. C. commun. de leg. dum pro-
bat, emptorem rei subiectae restitutioni scienter
non posse petere melioramenta, si ab eo res
praedicta euincatur, loquitur respectu vendito-
ris: scilicet tamen est respectu eius, cui restituenda
est, quod peruenierunt sine causa, alioqui is
locupletaretur cum iactura aliena. 8. 19
Text. in cap. 1. de homicid. lib. 6. an loquatur con-
tra laicos Summo Pontifici non subditos in
temporalibus. 7. 19
Text. in c. 1. de homicid. lib. 6. procedit, etiam si ex
assassinio non sit secuta mors, dummodo per
conanrem non steterit, quin delictum consum-
maretur, & n. 30. & 31. sed n. 32. quod mitius
punitur. Constituuntur tamen quatuor casus.
n. 34. cum seqq. 7. 27
Tituli allegatio non est necessaria probata imme-
moriali, secundum communem. 17. 142
Titulus immemorialis possessionis debet in du-
bio referri ad causam vetustiore, & ad illam,
quae eam potuit praecedere. 17. 289
X 3
Titulus

Index Rerum,

- noſa à ſuo ſponſo.* 17.167
 & valdegens ægregiam fidem exhibuit cæteris
Vizcaginis populis tempore deſtructionis gene-
ralis Hiſpaniæ & occupationis ipſius à Mauris,
vt hic. 17.173
Vizcaginus originarius, ergo ſidalguſ. 17.177
Duoque caſus circa hoc contingentes narra-
tur. *ibid.* n.178. & 179
Vizcaya, y Guipuzcoa, y los Valles de Orozco, Llodio,
Mena, y los Teſena, por ſolo auer ſe defendido de
los Moros, ſon auidos, tenidos, y reputados por ſola-
res conocidos de hidalguia, para ſus naturales ori-
ginarios immemorales. 17.185
Vizcaya es tierra partida, y tiene ſus ſuevos intrados y
guardados y aldeas ſobre ſi, como ſe refiere en la
Cronica del Rey don Iuan el primero. anno 12. c.12.
colvm.4. 17.219
El Vizcayno que prouaſſe ſolor conocido, o la poſſiſion
immemorial de ſu nobleza, es hidalgo. 17.229
El Vizcayno Inſanzon no puede ſer executado en ſu
cauallo y armas, ni en las caſas de ſu morada, aun-
que aya renunciado ſu hidalguia, ni el executor le
ha de llegar con quarto bracas a ſu caſa: y otras
preeminencias. 17.249
El Vizcayno Inſanzones es hidalgo por via de ſolar co-
nocido, indicatiuo de ſu nobleza, demas de ſer hijo-
dalgo notorio por ſolo ſer Vizcayno. 17.306
Vocabula rerum in oribus vtentium, intelliguntur
emanafſe iure ſcripto. 14.137
Voluntas morte ſinitur. 11.20
Vota, quæ Eccleſiæ ſancti Iacobi in Gallæcia per-
ſoluuntur quotannis, quando, & ob quam cau-
ſam introducta fuerint. 16.142. cum ſeqq.
Vbi eſt caſus l.non eſt quæſtio dubitabilis. 15.5.
& n.31
Vna eademque res, quoad intellectualem conſide-
rationem, vbi plures intelligendi formæ con-
currunt, bene diuiditur & diuerſificatur. 17.215
Vna res ita poteſt vniri, alteri, vt vtraque retineat
ſua priuilegia, ſuamque primæuam naturam.
14.41
Vnumquodque verbum, etiam minimum non
debet cenſeri appoſitum ſine virtute aliquid
operandi. 10.3. & q.15.39
Vnita prouincia alteri, quibus ll. & conſuetudini-
bus regatur. 17.215
Vſus longæuus cauſarum poteſt allegari pro iure.
16.73
Vſus communis loquendi in teſtamentis, & in
omnibus aliis diſpoſitionibus attendendus eſt,
etiã ſi repugnet propriæ ſignificationi verbo-
rum. *ibid.* 81

FINIS.

*Mano
de
1720*

